

משרד העבודה, הרווחה
והשירותים החברתיים

מדינת ישראל

משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים
לשכת השר

ד' תמוז תשע"ז
28 יוני 2017
2017-0041-773

לכבוד
ח"כ אלי אלאוף
יו"ר ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת

שלום רב,

הנדון: בקשה לקיום דיון ואישור בעניין תקנות הפיקדון לעובדים בענף החקלאות וניכויים משכר
העובד הזר בענף החקלאות בעד מגורים הולמים

מצורפת למכתבי זה טיוטה של תקנות עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים) (שיעור הניכויים מהשכר בעד מגורים הולמים) (תיקון), התשע"ז-2017 (להלן - "תקנות הניכויים"), המעדכנת את שיעור הניכוי המרבי שרשאי מעסיק לנכות משכרו החודשי של העובד הזר המועסק בענף החקלאות הן בעבור הוצאות המעסיק בעד מגורים הולמים לפי סעיף 1 לחוק עובדים זרים, והן בעבור הוצאות נלוות כהגדרתן בתקנות הניכויים. הסבר אודות גובה הניכויים המותרים ואופן קביעתם מפורט בדברי ההסבר לתקנות הניכויים.

בברכה,

ח"כ חיים כץ

שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים

העתק:

מר אביגדור קפלן, מנכ"ל המשרד, כאן
גבי מיכל צוק, משנה למנכ"ל, כאן

תקנות עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים) (שיעור ניכויים מהשכר בעד מגורים הולמים) (תיקון), התשע"ז-2017

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 1ה(ב), 11 ו-6 לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991¹ (להלן - החוק), לאחר התייעצות עם ארגון העובדים שעם חבריו נמנה המספר הגדול ביותר של עובדים מאורגנים בישראל ועם ארגוני מעבידים שלדעתי הם ארגוני מעבידים יציגים ונוגעים בדבר, ובאישור ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

1. בשמן של תקנות עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים) (שיעור ניכויים מהשכר בעד מגורים הולמים), התש"ס-2000² (להלן התקנות העיקריות), המלים "(איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים)" – יימחקו.

2. תיקון תקנה 2 בתקנה 2 לתקנות העיקריות, אחרי תקנת משנה (ב) יבוא:

"(ג) על אף האמור בתקנות משנה (א) ו- (ב), הסכום המרבי שרשאי מעביד בענף החקלאות לנכות משכרו החודשי של עובד זר כהחזר הוצאות המעביד למגורים הולמים לפי סעיף 1 לחוק יהיה 228.20 שקלים חדשים."

3. תיקון תקנה 3 בתקנה 3 לתקנות העיקריות, אחרי תקנת משנה (ב) יבוא:

"(ג) הסכום המרבי כאמור בתקנת משנה (א) שמותר לנכותו משכרו החודשי של עובד בענף החקלאות, הוא 300.10 שקלים חדשים."

4. תחילה ותחולה של תקנות אלה במועד תחילתו של סעיף 4 לחוק למניעת הסתננות ולהבטחת יציאתם של מסתננים מישראל (תיקוני חקיקה והוראת שעה), התשע"ה-2014³

_____ התשע"ז

(_____ 2017)

(חמ 3-3040)

חיים כץ
שר העבודה הרווחה
והשירותים החברתיים

¹ ס"ח התשנ"א, עמ' 112; התש"ס, עמ' 85.

² ק"ת התש"ס, עמ' 774; התשס"ג, עמ' 67.

³ ס"ח התשע"ה, עמ' 84.

דברי הסבר

תקנה 2 עובדים זרים בענף החקלאות מתגוררים רובם ככולם במשק החקלאי. משכך, הרי שאין כמעט משמעות לקביעת עלויות שונות בהתאם לאזורי מגורים. לאור האמור ובהתחשב במאפיינים של העמדת מגורים הולמים בענף החקלאות מוצע לקבוע בתקנה 2(א) ו- (ב) בתקנות עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים) (שיעור ניכויים מהשכר בעד מגורים הולמים), התשס-2000 (להלן – התקנות העיקריות) כי הסכום המרבי שרשאי חקלאי לנכות משכרו של העובד הזר לא יעלה 228.2 ₪. זאת בשונה לקבוע היום בחוק המבחין בין מגורים שבבעלות המעסיק לבין מגורים שאינם בבעלות המעסיק והכל כאמור לפי אזור מגורים. כשהמגורים אינם בבעלות המעסיק – הסכום המרבי לניכוי הוא היום כלהלן:

אזור מגורים	סכום בשקלים חדשים
ירושלים	393.68
תל אביב	447.99
חיפה	298.69
מרכז	298.69

ואולם אם המגורים הינם בבעלות המעסיק, הסכום שמותר למעסיק לנכות לא יעלו על מחצית מהסכום הקבוע לעיל.

הסכום המוצע לניכוי חושב כלהלן:

- שיכון של 4 עובדים במבנה מגורים אחד – העולה בקנה אחד עם דרישות התקנות (לפחות 10 מ"ר לעובד).
- היוון עלות רכישת המכולה נקבע על פני 15 שנים (אורך חיי מכולה).

כמו כן הסכום לוקח בחשבון את העלויות המוערכות הבאות:

- א. עלות ממוצעת של רכישת מכולה למגורים (71,667 ₪), על בסיס הצעות מחיר שהועברו על ידי משרד החקלאות (נלקחו בחשבון שלושת ההצעות מחיר הנמוכות מתוך הארבעה). בהיוון חודשי לעובד מדובר ב 136.24 ₪
- ב. עלות תחזוקה שנתית למכולה הוערכה בכ 2,400 ₪ - סכום זה לוקח בחשבון עלות הדברה נגד מזיקים המחויבת על פי התקנות. עלות חודשית לעובד 50 ₪.
- ג. נלקחו בחשבון עלויות רגולציה הנובעות משימוש בקרקע בהתאם להחלטת מועצמת מקרקעי ישראל מסי 1279 לעניין מבני מגורים ארעיים להלנת פועלים זרים, לרבות דמי שימוש והעמלה השנתית על הערבות הבנקאית הנדרשת מן המעסיק. חישוב עלויות אלו מסתכם בניכוי חודשי של כ 42 ₪ לעובד.

תקנה 3 בהמשך להמלצה המקצועית של משרד החקלאות מוצע לקבוע כי בענף החקלאות, נוסף על ההוצאות בגין מגורים הולמים כמפורט לעיל, רשאי יהיה המעסיק לנכות בגין הוצאות נלוות עד 300.07₪. סכום זה מסתמך על נתוני סקר הוצאות המשפחה לשנת 2012 של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. הוצאות אלה לוקחות בחשבון את ההוצאה על מים, חשמל גז ודלק לבית וארנונה עבור משפחה המונה 4 נפשות. מאחר שעל פי סקר הלמ"ס הארנונה מחושבת על פי שטח מגורים לאזרחי ישראלי שלרוב מתגוררים בשטחי מגורים גדולים יותר מ-10 מ"ר לנפש, הוצע לחשב 75% מעלות הארנונה.

לאחר מידוד לעובד	הוצאה חודשית לעובד	הוצאות למשפחה בת 4 נפשות	
37.6	41	164	מים
133.7	134.8	539	חשמל, גז ודלק לבית
78.0	71.3	285	ארנונה
249.4			סה"כ

בנוסף, נלקחו בחשבון הוצאות עבור ריהוט ואבזור המגורים שהמעסיק מחויב להעמיד לרשות העובד על פי תקנות עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים) (מגורים הולמים), תשי"ס-2000).

בנוסף למוצרים שצוינו במפורש בתקנות, בסכום זה הוחלט לכלול גם הוצאות המעסיק על התקנת מזגן ודוד שמש. זאת בהתאם לדרישות התקנות לאורור והסקה באמצעים חשמליים, כמו גם לאספקת מים חמים במקלחות. על אף שהתקנות לא מחייבות במפורש התקנת מזגן ודוד חשמלי, עלה הרושם כי במציאות הקיימת מזגן משמש מגורים רבים ודוד חשמלי הינו הוצאה אפשרית מתבקשת, הן בשיקולי עלות תועלת (צריכת חשמל לחימום המים).

לשם חישוב סכום זה, נלקחו בחשבון מחירי יד שניה לריהוט הנדרש בתקנות המגורים, ומחירי יד ראשונה למוצרי החשמל והאבזור הבסיסי הנדרש (כרית, מצעים, שמיכת צמר). הוחלט להסתמך על מחירי יד ראשונה למכשירי החשמל והאבזור הבסיסי, מתוך הנחה של שיקולי עלות תועלת.

ריהוט וציוד					נושא
עלות חודשית לעובד	עלות שנתית	משך חיים	עלות	אביזר	
7.5	90.0	5.0	450.0	מיטה + מזרון	אביזרי מגורים וריהוט הכרחי
1.0	12.3	5.0	61.5	כרית	
2.0	23.6	5.0	118.0	מצעים	
2.4	28.8	5.0	144.0	שמיכת צמר	
4.6	55.0	5.0	275.0	ארון בגדים	
2.1	100.0	5.0	500.0	פינת אוכל	
4.6	220.0	7.5	1,650.0	מקרר	
2.9	140.0	7.5	1,050.0	מ. כביסה	
0.8	10.0	1.0	10.0	תאורה	
4.3	205.0	10.0	2,050.0	דוד שמש	
12.5	600.0	7.5	4,500.0	מזגן	
5.0	240.0	7.5	1,800.0	התקנת מזגן	
1.0	50.0	10.0	500.0	כיריים	
50.7	4 עובדים				סה"כ